

INFORMÁTOR ASOCIÁCIE POLIO V SR

**Z obsahu: Nové voľby do Rady Asociácie polio v SR
Zhodnotenie činnosti AP v SR za rok 2002
Príjmy z 1 % z dane z príjmov
Desať rokov rodiny obrnárův na Slovensku
Európsky región Svetovej zdravotníckej organizácie
bez poliomyelitídy
Nové vymeranie čiastočného invalidného dôchodku
je tiež možné**

Úvod

Desať rokov - je to málo alebo veľa? Podľa toho z akého uhla sa na to pozeráme. Že o akýchto rokoch to hovorím? Nuž, je tomu práve 10 rokov čo vznikla naša Asociácia polio v Slovenskej republike. Preto sa pýtam, či je to veľa alebo málo. Keď sa na to pozeráme z hľadiska, čo sme urobili - je toho dosť. Ale zasa nie toľko, aby sme zaspali na vavrínoch. Musím tu spomenúť niekoho, kto stál na samom začiatku - dr. Tlamka, Mgr. Mruzková, Ing. Chudá, JUDr. Dlabalová, JUDr. Lipenská. Určite boli aj ďalší - všetkým patrí vďaka, že založili túto našu rodinu.

Za tie roky sa zorganizovalo mnoho víkendových stretnutí (bližšie o tom hovorí článok vnútri čísla) a sociálno-rehabilitačných kurzov. To sú akcie, ktoré môžu zhodnotiť všetci členovia. Ale vykonalo sa ešte viac mravenčej práce okolo pripomienok k zákonu o sociálnej pomoci a nielen k tomu, k rôznym iným materiálom, ktoré išli do vlády. Vždy išlo o to, aby to pomohlo uľahčiť život nás, postihnutých. Mnoho našich členov Rady venovalo veľa svojho voľného času na prácu v AP. Na rôznych zasadnutiach SZTP, na získavanie sponzorských príspevkov, čo nie je v dnešnej dobe nič ľahkého. To všetko preto, aby sme mohli umožniť účasť na našich akciách čo najväčšiemu počtu členov. Samozrejme, všetko bez nároku na nejakú odmenu. A práve všetkým týmto nemenovaným chcem poďakovať - vysloviť veľké ĎAKUJEM v mene všetkých členov. Lebo keby nebola skupina zanietených členov, nebola by ani činnosť našej AP.

Milí moji priatelia! K výročiu sa praje hlavne zdravie a to my všetci najviac potrebujeme. Teda nech sa nám vspolok darí, aspoň tak ako doteraz, aby sme pre našich členov mohli vykonať ešte mnoho práce, zorganizovať veľa úspešných akcií, ktoré by priniesli úžitok všetkým zúčastneným.

Veľa úspechov Asociácia polio do ďalších rokov!!!

Alica Suchá

Nové voľby do Rady Asociácie polio v SR

V priebehu sociálno-rehabilitačného kurzu na Šírave sa konala 29.8.2002 členská schôdza Asociácie polio, súčasťou ktorej boli aj voľby do Rady AP v SR.

Predseda volebnej komisie Ing. Vojtech Antošovský zoznámil účastníkov členskej schôdzy s výsledkami volieb do Rady AP a do Kontrolnej komisie AP.

Komisia zasadala 28. 8. 2002 v zložení:

predseda komisie Ing. Antošovský,

členovia: E. Balkovská a E. Baňasová.

Z celkového počtu zaslaných hlasovacích lístkov (350) sa vrátilo poštou 144, z toho 2 boli neplatné, to znamená, že platných bolo 142 hlasov. Po sčítaní hlasov pre jednotlivých kandidátov bolo nasledovné poradie:

1. Mgr. Hmiráková Anna	141 hlasov
2. MUDr. Baranová Zuzana	138 hlasov
3. Ing. Suchá Alica	134 hlasov
4. Ing. Danek Jozef	130 hlasov
5. Ing. Slezáková Jozefína	122 hlasov
6. Mgr. Mruzková Mária	120 hlasov
7. Lazurová Eva	113 hlasov
8. Stilhammer Miloš	113 hlasov
9. Kánová Helena	112 hlasov
10. Lichtensteinová Zuzana	99 hlasov
11. Staňáková Emília	99 hlasov
12. Šebianová Jana	90 hlasov

Náhradníci:

Balaj Jozef 80 hlasov

MUDr. Olekšáková Irena 71 hlasov

Z uvedeného vyplýva, že členovia AP si zvolili za svojich zástupcov rovnakých členov ako v minulom volebnom období. Je to pre nás prejav dôvery v našu prácu, za čo úprimne ďakujeme. V ďalšom volebnom období sa budeme snažiť nesklamať túto dôveru.

Dňa 29. 8. 2002 sa uskutočnilo v zariadení Chemes na Zemplínskej Šírave prvé zasadnutie novozvolenej Rady AP. Vzhľadom na to, že do Rady AP boli

zvolení všetci členovia z minulého volebného obdobia, funkcie boli ponechané ako doteraz (uvedené na inom mieste tohoto čísla).

Zhodnotenie činnosti AP v SR za rok 2002

Činnosť Asociácie polio v uplynulom roku bola pomerne bohatá. Začiatok roku sme venovali zhromažďovaniu materiálov potrebných na registráciu poberateľov 1 % z dane z príjmov.

Časopis Informátor AP v SR vyšiel 2x a bol rozoslaný všetkým členom (aj momentálne neplatiacim). Víkendové stretnutie sa uskutočnilo koncom apríla v hoteli Satelit, na ktorom sa zúčastnilo 59 členov aj za účasti Ing. Vráblovej, predsedníčky SZTP. Na toto podujatie prispela AP zo sponzorských darov 450 Sk na každého účastníka. Sociálno-rehabilitačný kurz bol posledný augustový týždeň v zariadení Chemes na Zemplínskej šírave. Zúčastnilo sa na ňom 60 členov. O ich spokojnosti svedčí aj článok našej členky v tomto čísle.

Podpredsedníčka AP Ing. J. Slezáková sa pravidelne zúčastňovala zasadnutí Republikovej rady SZTP. Súčasne pracovala v komisii pre rehabilitačné stredisko Štúrovo.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa invalidov sa konalo vo Zvolene celoslovenské sústreďenie zástupcov ZO SZTP súčasne aj so športovým populdním. Na tomto podujatí sa za AP zúčastnili členovia: F. Kán, H. Kánová, R. Suchý, A. Suchá.

V dňoch 16.-17.11.2002 sa konalo zasadnutie Rady AP v Trenčianskych Tepliciach, na ktorom boli zhodnotené aktivity roku 2002 a súčasne prerokovaný plán aktivít na rok 2003.

Do pozornosti všetkých členov

Prosíme tých členov Asociácie poli v SR, ktorí z rôznych dôvodov nezaplatili doteraz členské príspevky na rok 2002, aby tak urobili čo najskôr v najbližšej pobočke Slovenskej sporiteľne č. účtu 0175146980/0900, SLSP Bratislava, pobočka Páričkova ul.

Neurobila tak viac ako polovica členov, čím je ohrozená činnosť našej AP. Veríme, že ste na to iba pozabudli v dennom zhone.

Ďakujeme za pochopenie.

PRÍJMY Z 1 % Z DANE Z PRÍJMOV

Po celkovej sumarizácii príspevkov získaných z 1 % z dane z príjmov nám vyšla celkom pekná suma **31 164 Sk**. Táto finančná čiastka môže byť použitá iba na určené účely a tými sú v našej činnosti najmä financovanie časopisu Informátor Asociácie polio a ako príspevok na víkendové stretnutie na jar roku 2003.

Touto cestou ďakujeme všetkým našim členom, ktorí sa o to pričinili. Vidieť, že nám záleží na činnosti našej AP.

Súčasne Vás chceme požiadať, aby ste nezabudli, že táto aktivita pokračuje aj v roku 2003. Našou povinnosťou bude vybaviť registráciu, na čom sa už pracuje. Vás ostatných prosíme, aby ste oslovili znovu vašich známych a priateľov, aby našej Asociácii venovali 1% z dane z príjmov. Príslušné tlačiva vám posielame s novým číslom nášho Informátora, sú to:

- **potvrdenie o zaplatení dane**
- **vyhlásenie o poukázaní sumy zodpovedajúcej 1% zaplatenej dane**
- **poučenie na vyplnenie vyhlásenia (príloha k vyhláseniu)**

Rozmnožte ich a rozdajte svojim známym a príbuzným, ktorí sú v pracovnom pomere. Odporúčame preštudovať hlavne posledný dokument, kde sú jasne stanovené podmienky a postup.

Upozorňujeme na **termíny**, ktoré treba dodržať na podanie vyhlásenia príslušnému daňovému úradu za zdaňovacie obdobie 2002, t. j.

**15. apríl 2003 pre živnostníkov a podnikateľov
a koniec apríla pre zamestnancov,**

ktorým zamestnávateľ vykonal ročné zúčtovanie (v tomto prípade je potrebné od zamestnávateľa - platiteľa dane dať si potvrdiť Potvrdenie o zaplatení dane).

DESAŤ ROKOV RODINY OBRNÁROV NA SLOVENSKU

Tak ako každoročne, aj tento rok som sa tešila na akcie našej Asociácie polio. Žiaľ, víkendového stretnutia v Piešťanoch som sa z pracovných dôvod nemohla zúčastniť. Ani si neviete predstaviť, ako mi bolo! Ja, organizátorka počiatočných akcií som prvýkrát nebola na víkendovom strenutí! Našťastie sociálno-rehabilitačný kurz som si náležite vychutnala s celou našou obrnárskou rodinou. Ako sme sa chystali na členskú schôdzu, preblesklo mi hlavou - veď my máme tento rok 10. výročie založenia Asociácie polio v SR. A ako to pri okrúhlych výročiach býva, nezostáva mi nezaspomínať.

Bolo nás päť - päť zakladajúcich členov: Dr. Jozef Tlamka, Ing. Alena Chudá, JUDr. Marta Dlabalová, JUDr. Silvia Lipovská a ja. Boli sme v Sielnici na 1. sociálno-rehabilitačnom kurze polio. Písal sa rok 1992 a slovenskí obrnári absolvovali posledné liečenia v našich „detských a mládežníckych“ Ján-ských Láznach. Čakalo nás rozdelenie - Česi si už založili asociáciu polio. A čo my? Bola tu príležitosť rozhodnúť sa. Ale ono to nebolo také jednoduché, hovorili sme si. Treba najskôr získať členskú základňu, až potom môžeme rozbehnúť činnosť. Boli sme rozpačití, dôvod bol možno aj v tom, že sme na kurze neboli len sami obrnári. Preto sme založili prípravný výbor, ktorého cieľom bolo informovať širokú verejnosť o vytvorení Asociácie polio v Slovenskej republike.

Samotná činnosť sa rozbehla až v roku 1994 po II. sociálno-rehabilitačnom kurze v Sklených Tepliciach. Zvolila sa 9-členná rada, svetlo sveta uzrel Štatút AP, rozposielali sa prihlášky záujemcom. Nastalo obdobie nadšenia, že aj na Slovensku obrnári o sebe vedia.

„Ide o to, aby ste mali pocit istoty, že je tu niekto, kto Vám chce, vie a má snahu pomôcť v ďalšom živote.... Záleží predovšetkým od Vás, ako dokážete zužitkovať informácie, ktoré Vám poskytujeme.“ to boli slová zakladajúceho predsedu AP v SR Dr. Jozefa Tlamku.

Jozef, ako sme ho dôverne v našej obrnárskej rodine oslovovali bol a je výraznou a jedinečnou osobnosťou slovenskej asociácie. Jeho rozvážny a úprimný postoj k riešeniu otázok obrnárov na Slovensku uviedol Asociáciu polio v SR do spoločnosti partnerských organizácií zdravotne postihnutých nielen u nás, ale i v susednom Česku a vďaka Mgr. Zorke Kmeťovej

ovládajúcej cudzie jazyky sa nadviazali kontakty i s Anglickom, Nemeckom, USA. Bol to on, kto zaviedol, že si vzájomne tykáme bez ohľadu na vek - tak ako sa v úprimnej a priateľskej rodine patrí. Oceňovala som uňho aj to, že sa dokázal zastať obrnára v akejkoľvek kritickej situácii a ospravedlňoval jeho správanie obyčajnou ľudskou slabosťou, čím ho vlastne pozdvihol v sebe samom. Nezabudnuteľné sú aj jeho záverečné čerpania energie z prírody na ranných rozcvičkách na sociálno-rehabilitačných kurzoch a uvedenie našej hymny „Dobytie raja“ ako hymny Asociácie polio. Dodnes ma mrazí a zároveň dojíma, keď si na akciách pochytaní za ruky na tanečnom parkete v jednom kruhu pustíme našu hymnu. Je to fantastický, neopísateľný pocit! Poznáte ho, však? Chýbaš nám - Jozef...

Prišiel rok 1998 a nová Rada AP v SR. Je tu nová predsedníčka Ing. Alica Suchá. S Alicou prišla nová temperamentná krv. Práca v asociácii ju baví a teší ju „ak aj iní majú radosť a uspokojenie z našich stretnutí“. Nová rada úspešne pokračuje v rozbehnutej činnosti, ktorej úspešnosť je merateľná počtom účastníkov na jednotlivých akciách. Pripomeňme si ich v chronologickej postupnosti:

- 1) 1. sociálnorehabilitačný kurz v hoteli ČSAD v Sielnici - 8/1992
- 2) 2. sociálnorehabilitačný kurz v Nočnom sanatóriu v Sklených Tepliciach - 8/1994
- 3) 3. sociálnorehabilitačný kurz v Nočnom sanatóriu v Sklených Tepliciach - 8/1995
- 4) 4. sociálnorehabilitačný kurz v Nočnom sanatóriu v Malých Bieliciach - 10/1995
- 5) Stretnutie pri príležitosti Svetového dňa ZP v hoteli Brezina v Trenčíne - 12/1995
- 6) Prvé víkendové stretnutie v hoteli Park v Dolnom Kubíne - 6/1996
- 7) 5. sociálnorehabilitačný kurz v ORS Chemes na Zemplínskej šírave - 9/1996
- 8) Jesenné víkendové stretnutie v hoteli Máj v Piešťanoch - 11/1996
- 9) Zájazd do Jánskych Lázní - 5/1997
- 10) Letné víkendové stretnutie v hoteli Park v Dolnom Kubíne - 7/1997
- 11) 6. sociálnorehabilitačný kurz v ORS Chemes na Zemplínskej šírave - 8/1997
- 12) Jesenné víkendové stretnutie so seminárom o súčasnom stave obrnárov na Slovensku v hoteli Jalta v Trenčianskych Tepliciach - 10/1997
- 13) Víkendové stretnutie v hoteli Veľká Fatra v Rajeckých Tepliciach - 5/1998
- 14) 7. sociálnorehabilitačný kurz v ORS Chemes na Zemplínskej šírave - 9/1998
- 15) Jarné víkendové stretnutie v hoteli Satelit v Piešťanoch - 1/1999

- 16) 8. sociálnorehabilitačný kurz v ORS Chemes na Zemplínskej šírave - 9/1999
- 17) Víkendové stretnutie v hoteli Satelit v Piešťanoch - 5/2000
- 18) 9. sociálnorehabilitačný kurz v LD Hviezda v Dudinciach - 8/2000
- 19) Víkendové stretnutie v hoteli Satelit v Piešťanoch - 4/2001
- 20) 10. sociálnorehabilitačný kurz v ORS Chemes na Zemplínskej šírave - 9/2001
- 21) Víkendové stretnutie v hoteli Satelit v Piešťanoch - 4/2002
- 22) 11. sociálnorehabilitačný kurz v ORS Chemes na Zemplínskej šírave - 8/2002

Dvadsaťdva (22) akcií za desať rokov existencie – to sú v priemere 2 celoslovenské akcie za rok organizované dobrovoľným tímom nadšencov! A čo sa týka účasti? Z počiatočných enormne vysokých počtov účastníkov (najmä na víkendových stretnutiach v Piešťanoch v novembri 1996, v Trenčianskych Tepliciach v októbri 1997 a v Piešťanoch v apríli 1999) sa ustálila skupina okolo 50-60 členov, ktorí sú pravidelnými účastníkmi akcií asociácie.

Vytvárali sa aj Kluby AP – samozrejme najaktívnejší bol trenčiansky, pretože tu bola základňa prvého výboru a taktiež aj podmienky na pravidelné stretávanie sa aspoň jedenkrát do mesiaca. Navyše, uskutočnila sa plavba vyhladkovou loďou po Váhu a dve vydarené víkendové stretnutia na chate Betlehem v Trenčianskych Stankovciach. Po Trenčíne vznikli ešte kluby v Čadci a v Bratislave. V Bratislave sa obrnári schádzali taktiež v pravidelnejších intervaloch s cieľom trochu si zacvičiť v posilňovni. Časom ale činnosť klubov zanikla a členovia sa aktivizujú v rámci celoslovenských akcií. Myslí, že len v Bratislave je ešte pár nadšencov (doslovne pár?), ktorí sa snažia zdolať sami seba v posilňovni (*poznámka A.S. ale začali sa stretávať na predvianočnom posedení už druhý rok, práve na žiadosť tých, ktorí sa nemôžu z akýchkoľvek dôvodov zúčastňovať na celoslovenských akciách*).

Ako tak píšem, uvedomujem si, že by som mohla začať s pamätami. Možno aj na to príde. Určite sa nad desaťročnou činnosťou našej asociácie ešte zamyslím a možno tento článok bude výzvou i pre ostatných, aby si zaspomínali. Do jedného článku sa nedá zahrnúť všetko.

Je potešiteľné, že sa ešte stále nájdu obrnári, ktorí sa dozvedia o existencii

AP a nadšene sa zapoja do „rodinného života“.

Verím, že táto naša podstata tak skoro nevyhynie.

Marika Mruzková, zakladajúca členka AP v SR

Európsky región Svetovej zdravotníckej organizácie bez poliomyelitídy

Poliomyelitída, detská obrna, ktorá zmrzačila a brala životy miliónom detí, je už viac-menej minulosťou. Zo 6 regiónov Svetovej zdravotníckej organizácie (ďalej SZO) bola v troch regiónoch vyhlásená eradikácia, a to v oblasti Ameriky v auguste 1994, v západopacifickom regióne v roku 2000 a v európskom regióne 21. júna 2002. Je reálny predpoklad, že globálna, celosvetová eradikácia poliomyelitídy by mohla byť vyhlásená v roku 2005.

V roku 2001 bola poliomyelitída endemická už iba v 10 krajinách Ázie a Afriky, celkovo bolo v týchto krajinách hlásených 520 domácich prípadov ochorení vyvolaných divými poliovírusmi. Okrem toho bolo zaznamenaných sedem importovaných prípadov ochorení, a to tri prípady do Zambie, tri do Bulharska a jeden prípad do Gruzínska. 13 ochorení bolo vyvolaných vakcinálnymi vírusmi. Do konca mája 2002 bolo vo svete evidovaných už iba 70 ochorení vyvolaných divým vírusom poliomyelitídy.

V európskom regióne, kde žije 873 miliónov ľudí, sa posledné domáce ochorenie vyskytlo v novembri 1998 v Turecku. Import divého poliovírusu z Indie do Bulharska v marci 2001 a do Gruzínska v septembri 2001 bol včas identifikovaný a účinnými opatreniami sa zabránilo jeho ďalšiemu šíreniu. Vzhľadom na to, že išlo o import divého poliovírusu z endemickej krajiny, neovplyvnila táto udalosť očakávaný termín eradikácie poliomyelitídy v európskom regióne. Slávnostné vyhlásenie eradikácie poliomyelitídy sa konalo na záver pracovného stretnutia Európskej regionálnej komisie, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 20. – 21. júna 2002 v regionálnej úradovni SZO pre Európu v Kodani za účasti 177 odborníkov verejného zdravotníctva z 51 členských štátov regiónu, zástupcov SZO, CDC Atlanta, ROTARI, UNICEF, AFRO a EMRO regiónu SZO.

Pred konečným rozhodnutím vyhlásiť eradikáciu poliomyelitídy bola na plenárnych rokovaníach zhodnotená epidemiologická situácia v európskom regióne, ktorá bola porovnaná so situáciou v ostatných regiónoch SZO a tiež z globálneho pohľadu. Pozitívne boli zhodnotené všetky prioritné aktivity, ktorými jednotlivé členské krajiny deklarovali prerušenie prenosu divého poliovírusu vo svojich krajinách – očkovanie populácie, monitorovanie výskytu akútnych chabých obrn, sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych

kmeňov poliovírusov v odpadových vodách, zabezpečenie proti epidemic-
kých opatrení v ťažko dosiahnuteľných skupinách populácie.

Osobitná pozornosť bola venovaná importovaniu divého vírusu poliomyelitídy do Bulharska a Gruzínska v minulom roku, ako i záverom, ktoré z tejto skutočnosti vyplývajú pre certifikované krajiny, t. j. možnosti importu divého poliovírusu z endemických oblastí do krajín, v ktorých bola poliomyelitída eradikovaná. Preto bude potrebné až do vyhlásenia globálnej eradikácie realizovať surveillance tak, ako v prederadikačnom období.

Na oficiálnej slávnosti 21. júna 2002 podpísal predseda Sir Joseph Smith a ďalší 7 členovia Regionálnej komisie pre certifikáciu eradikácie certifikát, ktorým sa potvrdzuje, že v 51 štátoch euroregiónu bol prerušený proces šírenia indigénneho (domáceho) divého poliovírusu, a tým sa deklaruje, že európsky región je bez poliomyelitídy.

MUDr. Eva Máderová, CSc.

(Článok je skrátenou verziou obsiahleho článku

Vítame medzi sebou nových členov:

Jusko Štefan, Veľké Kapušany
Luteran Marian, Jovsa
PhDr. Kolariková Barbora Prievidza
Michalková Margita, Nacina Ves
Richter Vladimír, Bratislava
Szabo Ján, Bratislava

Opustili naše rady

Venujme tichú spomienku tým, ktorí nás opustili:

Karol Flugr a Vladimír Majerčiak

Češť ich pamiatke!

Nové vymeranie čiasťočného invalidného dôchodku je tiež možné

Čiasťočný invalidný dôchodok (ďalej ČID) možno nanovo vymerať len v ojedinelých prípadoch. Je to možné iba vtedy, keď požívateľ ČID utrpí pracovný úraz, ktorý by taktiež založil čiasťočnú invaliditu, alebo ak sa u neho dodatočne prejaví súvislosť jeho skôr vzniknutej čiasťočnej invalidity s pracovným úrazom. Vznik čiasťočnej invalidity pre pracovný úraz sa pokladá za nový vznik nároku na ČID, ktorý sa novo vymeria na základe žiadosti. Dôchodok sa vypočíta z nového priemerného mesačného zárobku i so zvýšením, ktoré patrí pri čiasťočnej invalidite pri pracovnom úraze. Choroby z povolania sa na uvedený účel posudzujú rovnako ako pracovné úrazy.

Podmienky nového vymierania ČID sú zakotvené v § 39 a § 36 Zákona o sociálnom zabezpečení č. 100/1988 Zb. Nové vymeranie má význam iba vtedy, keď je vypočítaná suma novo vymieraného dôchodku vyššia, ako výška ČID vypočítaná pri prvom vymieraní, vrátane všetkých následných valorizácií. V zákone sa to síce takto výslovne neuvádza a ani sociálna poisťovňa, ktorá o žiadosti rozhoduje, ho takto jedno-značne nevykladá. V prípade pochybností odporúčame pred podaním žiadosti požiadať Sociálnu poisťovňu o predbežný výpočet. Inú podmienku ako je pracovný úraz a nová čiasťočná invalidita, zákon na nové vymeranie ČID nepripúšťa. Nestačí teda odpracovať aspoň 5 rokov po vzniku nároku na čiasťočný invalidný dôchodok, ako je to možné podľa § 35 pre nárok na nové vymeranie invalidného dôchodku. Nie je rozhodujúce, & ide o požívateľa ČID pre značne sťažené všeobecné životné podmienky, u ktorého sa podmienka podstatného poklesu zárobku nevyžaduje, alebo o požívateľa ČID, u ktorého sa táto podmienka vyžaduje a každoročne kontroluje.

Podľa nového zákona o sociálnom poistení, ktorý nadobudne účinnosť 1. júla 2003, nebude možné nové vymeranie ani invalidného dôchodku, ani čiasťočného invalidného dôchodku. Do účinnosti nového zákona ostáva necelý rok. Tento čas by bolo vhodné využiť nielen na oboznámenie sa so zmenami, ktoré prinesie, ale aj na uplatnenie si práv podľa platného zákona. Okrem možnosti nového vymierania ČID, napríklad prechod z ČID na

starobný dôchodok, získanie zvýšených percent a započítanie vyšších zárobkov dosiahnutých po vzniku nároku na starobný dôchodok.

Ing. Štefan Martiš
PhDr. Viera Kováčová, CSc.

Píšu nám členovia

Bola som v kúpeľoch

Ja viem, že na liečenie chodí väčšina z vás, nechcem písať o procedúrach, ani o počasí. Musím však napísať o prístupe lekára k pacientovi - musím písať o pani primárke z Trenčianskych Teplíc MUDr. E. Gazdíkovej.

Priznám sa, že začínať pobyt prehliadkou u tejto výnimočnej lekárky výnimočnej jej prístupom k pacientovi - je naozaj dobrý a príjemný začiatok. Takú dôkladnú vstupnú prehliadku som absolvovala naposledy v roku 1982 v Jánových Láznach. Nech mi prepáčia všetci lekári, u ktorých som bola medzitým na liečení. Ale darmo je, dôležitý je pocit, že lekár má záujem o pacienta, že mu záleží na tom, aby mu aspoň trochu pomohol. Hoci, ako sme skonštatovali s pani primárkou, zázraky sa u nás nedajú robiť. V mojom prípade sa však podarilo odstrániť bolesti v tzv. zdravej ruke a môžem ju zdvihnúť celkom ľahko - je to taký malý zázrak, nie? Ja som vlastne prišla do kúpeľov liečiť si tú neochrnutú časť tela. Tú, ktorá celý život niesla hlavnú ťarchu celého tela. A to sa v podstate zlepšilo, možno na čas zastavilo zhoršovanie stavu.

Chcem touto cestou vyjadriť vďaka pani primárke Gazdíkovej za jej porozumenie a prístup k nám obrnám. Záverom by som chcela citovať jej slová pri rozlúčke: "Pozdravujem všetkých členov Asociácie polio a prajem im veľa zdravia!" Ďakujeme pani primárka.

A. Suchá

Spomienky na príjemne prežité dni

Keď začínam písať tieto riadky, v mysli mi ešte rezonuje posledný augustový týždeň, ktorý sme prežili na Zemplínskej Šírave. Nádherné chvíle pripomínajú aj také drobnôstky, ako je pero, ktorým píšem, či hárok papiera, lebo som to vyhrala v tombole. Keby sa hodnotili takéto akcie tak, ako napríklad vedomosti detí v škole, na našom vysvedčení by trónila jednička s hviezdičkou. Aspoň si myslím, že by so mnou súhlasili všetci účastníci tohtoročného sociálno-rehabilitačného kurzu v Chemese. Je to príjemné vracieť sa znova

do nám už známeho prostredia, ktoré dôverne poznáme. Najprv recepciu plnú kľúčov od izieb, nevynímajúc našu Evku, ktorá sa morduje s ubytovaním. Oproti na druhej strane pootvorené dvere jedálne a ďalšie na terasu, ktorá nám slúžila na rozcvičku, ale aj príjemné posedenie. Najveselšie je vždy zvítanie a nám tak známe pokrikovanie: Bože, aj Ty si tu? To nie je možné! Ako sa máš? Ako dlho sme sa nevideli? Ako si prišla, prišiel? Nekončný rad otázok a odpovedí. Až tu si uvedomíme, ako ten čas rýchlo letí, alebo koľko času už uplynulo, keď skoro nepoznáme deti našich členov. Aha, veď je to Janík, skoro mládenec a Radka a Evička aké sú to už slečny nestáčime sa čudovať. Aj Patko a Ďurko narástli, sú ako žihadlá, hneď tu a hneď tam. Spoznávame aj Stankove deti veľmi súce k svetu.

V družných rozhovoroch sa pokračovalo aj v jedálni pri chutnom obede, či večeri. Prvý deň nášho pobytu sa niesol v pohode slnečného horúceho leta, typického pre túto oblasť. Pondelok s prívlastkom modrý pre nás znamenal v plnom tempe liečebné procedúry. Boli sme vo svojom živle s dlhoročnou praxou. Veď kto by si trúfol odhadnúť, koľko liečebných procedúr sme už absolvovali od malička. Dostalo sa nám všetkých procedúr, ktoré toto zariadenie mohlo poskytnúť, každý mohol byť spokojný. (Chcem ešte upozorniť, aby na rekondičné pobyty sa nehlásili tí, ktorí nemajú záujem o liečebné procedúry a ktorí by svojim nevhodným správaním naštrbili dobrú povest našej asociácie.) Musím pochváliť aj rehabilitačných pracovníkov, ktorí boli ochotní pomôcť každému, kto sa ťažšie pohyboval. Bazén sme mali takmer pre seba a slúžil nám od rána do večera. Ja touto cestou ďakujem tým, ktorí sa pričínili, že schodíky do bazéna slúžia aj tým, ktorí sa do vody takmer nemohli dostať.

Najlepšou formou rozptýlenia boli pre nás diskotéky. O hudbu sa nám postarali, ako vždy Ďuro a Jožo. Zlatým klincom našich diskoték sú naše tomboly. Vďaka patrí sponzorom a tým, ktorí sa o to najviac pričínili. Účasť na diskotékach bola pomerne dobrá, ale ešte nie stopercentná. Spoločne sme sa všetci dobre zabávali, čo nás môže len tešiť.

(Prepáčte, ale musím vstúpiť do listu Elenky, lebo práve ona bola tá, ktorá sa postarala o bezvadný program svojou Cigánkou. Bola si výborná, Elen!)

Náš celkový program nebol iba pesničkový v úvodzovkách, riešili sa aj vážnejšie problémy, ako napríklad voľba novej Rady AP. Ďakujeme členom staro-novej rady za všetko, čo pre nás doteraz vykonali a zaželajme im veľa síl a trpezlivosti v novom volebnom období. Nech je vám aspoň takou

maličkou odmenou dôvera, ktorú vám vyjadrili členovia svojimi hlasmi. Na výročnej členskej schôdzi naša predsedníčka oboznámila členov s činnosťou AP a odpovedala na otázky týkajúce sa špecifických problémov našich členov. Veľmi nás mrzelo, že svoj pobyt hneď na druhý deň musela prerušiť Helenka Kánová s manželom zo zdravotných dôvodov. Verím, že už je zdravá.

Nechýbalo ani športové zápolenie a to súťaž v plávaní mužov, žien a detí a my diváci sme fandili všetkým. Bazénom sa niesla ozvena potleskov a povzbudzovania. Na ďalšiu akciu - táborák - sa tešili nielen deti našich členov, ale aj dospelí si prišli na svoje. Okrem pochutín je v tom aj kus romantiky, keď blčiace plamene prerážajú tmu okolo a veselé pesničky striedajú clivé. Musím konštatovať, že aj táborák bol vydarený, aj počasie nám prialo. Tak rýchlo nám ten pobyt ubehol a už tu bolo opäť lúčenie. Nedá mi nespomenúť našu tajomníčku Aničku. Stále ju naháňa čas a práca, ale vždy si nájde chvíľu, aby pobudla medzi nami. Posledný večer bol veľmi príjemný, prežili sme ho pri ohni a pesničkách s gitarou. Pripomínalo mi to trochu Jánske. Nedeľné ráno bolo krásne. Ešte posledný pohľad z balkóna na širo-širo striebristú hladinu vody, ktorú čeril vetrík pohojdávajúci bóje a kotviacu loďku. Bolo nás už len pár a bola som spokojná a dobre naladená. Avšak šťastie je veľmi vrtkavé. Stačilo jedno pošmyknutie na hladkých dlaždiciach, keď som vychádzala z kúpeľne a tam som sa zrolovala. Bol to ťažký pád, ale nedolámala som sa. Hneď sa osvedčilo staré známe „v núdzi poznáš priateľa“. Ruženka s Evkou ma obložili vankúšmi, jedna šla zháňať auto, druhá šla volať k nám domov. Števkó s Jankou ma doviezli do Prešova, kde ma už čakala moja uplakaná sestra. Aj bolesť sa tuším zmienila, keď mi doma zazvonil telefón raz zo západného, inokedy z východného Slovenska. Zo srdca vám všetkým ďakujem. No uvážte, môžem písať inak? Píšem len to, čo mi srdce diktuje.

Nakoniec by som chcela vyjadriť želanie niektorých žien: urobiť výstavku ručných prác na niektorom z našich stretnutí. Veď na Šírave bol o Valikine ručné práce a „bosorky“ obrovský záujem. Bola by to ukážka zručnosti našich členiek.

Keď končím tieto riadky, to už som v penzióne Lenka v Sklených Tepliciach na liečení. Sedím v kresle pri okne, ktoré mi poskytuje pohľad na zamračenú slziacu oblohu a v diaľke splýva s oblohou kúsok Štiavnických hôr. Pod oknom obťažkaná svojou úrodou plánka. Od koreňov až po vrcholec je obtočená divým viničom karmínovo-červenej farby. Úžasná dokonalá krása božej

prírody. Priatelia, teším sa na ďalšie stretnutie v niektorom kúte nášho Slovenska.

Vaša Elena Baňásová

Poznámka: Nedá mi, aby som nepoďakovala Elenke za jej krásne vyznanie a súčasne sľubujem, že na najbližšom víkendovom stretnutí a SRK urobíme výstavku ručných prác. Môžete si začať pripravovať svoje krásne výrobky.

A.S.

Zloženie Rady Asociácie polio v SR

Predseda:	Ing. Alica Suchá
Podpredsedovia:	Ing. Jozef Danek Ing. Jozefína Slezáková
Tajomníčka:	Mgr. Anna Hmiráková,
Hospodárka:	Helena Kánová
Členovia:	MUDr. Zuzana Baranová, PhD. Eva Lazurová Emília Staňáková Miloš Stilhammer

Kontrolná komisia AP v SR

Predseda:	Jana Šebianová
Členovia:	Zuzana Lichtensteinová Mgr. Mária Mruzková

Informátor Asociácie polio v SR

Vydáva a bezplatne rozširuje pre svojich členov a priaznivcov AP v SR

Zostavila: Ing. Alica Suchá
Grafická úprava: Sofi-Senková
Vytlačil: Kartprint